Regionledningskontoret
Oskari Pärssinen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-08-17

RS 2026-0561

Regionstyrelsen

Yttrande över rapporten Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

> Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet över Boverkets rapport Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen.

Sammanfattning

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat rapporten Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen till Region Stockholm för yttrande. Ärendet har beretts i samråd med Centrum för arbets- och miljömedicin (CAMM) och trafikförvaltningen.

Den 30 april 2025 gav regeringen Boverket i uppdrag att utreda och föreslå förändringar i trafikbullerförordningen i syfte att kraftigt förenkla detaljplaneprocessen enligt plan- och bygglagen och möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud. Rapporten utgör Boverkets slutrapportering av regeringsuppdraget.

Region Stockholm ser behovet av ett ökat bostadsbyggande som en central förutsättning för regionens långsiktiga utveckling och konkurrenskraft. Samtidigt anser Region Stockholm att behovet av fler bostäder och behovet av en god och hälsosam boendemiljö inte ska ställas mot varandra. Region Stockholm välkomnar Boverkets ambition att förenkla planprocessen och tydliggöra ansvarsfördelningen inom regelverket. Region Stockholm bedömer dock att den föreslagna ändringen av 4 § trafikbullerförordningen innebär vissa risker för människors hälsa och därför bör kravet på en ljuddämpad sida kvarstå. Samtidigt delar Region Stockholm Boverkets bedömning att det inte behöver regleras genom krav på att så mycket som hälften av bostadsrummen ska vara vända mot den ljuddämpade sidan. För att säkerställa en hälsosam boendemiljö bör det dock även fortsättningsvis ställas krav på att varje bostad har tillgång till den ljuddämpande sidan eller annan likvärdig lösning.

Region Stockholm instämmer i Boverkets bedömning att nuvarande reglering delvis avviker från den avsedda regelstrukturen i plan- och bygglagstiftningen och att ansvarsfördelningen mellan plan- och

byggprocessen är otydlig. Region Stockholm bedömer att dessa brister talar för ett förtydligat och mer ändamålsenligt regelverk, inte för en sänkt skyddsnivå. Ett sådant regelverk bedöms kunna bidra till ett ökat bostadsbyggande samtidigt som skyddet för människors hälsa upprätthålls. Region Stockholm ser även positivt på att Boverket lyfter fram att åtgärder mot buller vid källan sannolikt är mer samhällsekonomiskt fördelaktiga än att varje enskild byggnad anpassas för att motverka negativa hälsoeffekter.

Bakgrund
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat rapporten Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen till Region Stockholm för yttrande. Ärendet har beretts i samråd med Centrum för arbets- och miljömedicin (CAMM) och trafikförvaltningen.

Den 30 april 2025 gav regeringen Boverket i uppdrag att utreda och föreslå förändringar i trafikbullerförordningen i syfte att kraftigt förenkla detaljplaneprocessen enligt plan- och bygglagen och möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud. Rapporten utgör Boverkets slutrapportering av regeringsuppdraget. I uppdraget ingick att särskilt utreda alternativ till kravet på en ljuddämpad sida för varje bostad, exempelvis genom tillgång till gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden.

Boverket bedömer att trafikbullerförordningen inte utgör ett direkt hinder för bostadsbyggandet, men att den i sin nuvarande utformning kan påverka utbudet och utformningen av bostäder. Mot denna bakgrund föreslår Boverket att kravet på ljuddämpad sida ska kvarstå på byggnadsnivå, men inte längre knytas till varje enskild bostad eller dess planlösning. Syftet är att minska behovet av detaljerade planlösningsöverväganden i detaljplaneskedet och öka byggherrars flexibilitet. Boverket föreslår därför att kravet i 4 § trafikbullerförordningen på att hälften av bostadsrummen i varje bostadslägenhet ska vändas mot en ljuddämpad sida tas bort. Förslaget innehåller även en justering av 3 § där undantaget för bostäder på högst 35 kvadratmeter tas bort.

Förutom att underlätta detaljplaneringen och göra regelverket mer konsekvent och lättbegripligt, syftar förslaget att ge byggherren mer flexibilitet att utforma bostäder i bullerutsatta lägen. Detta kan bidra till mer varierade planlösningar och lägenhetsstorlekar vilket kan i sin tur bidra till ett mer differentierat bostadsutbud. Vidare anges att förslaget tydliggör att bullerkrav inomhus fullt ut regleras som tekniska egenskapskrav inom byggprocessen.

Region Stockholms yttrande
Stockholmsregionen växer och med en ökande befolkning ökar trycket på nya bostäder. Region Stockholm ser behovet av ett ökat bostadsbyggande som en central förutsättning för regionens långsiktiga utveckling och konkurrenskraft. Region Stockholm välkomnar därför initiativ som kan bidra till ett ökat och mer differentierat bostadsutbud. För att växa på ett hållbart sätt är det viktigt att nybyggnation i första hand sker på redan ianspråktagen mark och i kollektivtrafiknära lägen. Detta innebär att bostäder i vissa fall behöver uppföras i bullerutsatta miljöer, vilket medför en målkonflikt mellan bostadsförsörjning och en god boendemiljö. Mot denna bakgrund är det angeläget att ny bostadsbebyggelse planeras och utformas så att negativa hälsoeffekter förebyggs och människors hälsa värnas.

Region Stockholm anser att behovet av fler bostäder och behovet av en god och hälsosam boendemiljö inte ska ställas mot varandra. En långsiktigt hållbar bostadsförsörjning förutsätter att nya bostäder kan byggas samtidigt som människors hälsa skyddas. Region Stockholm delar ambitionen att skapa bättre förutsättningar för bostadsbyggande i en växande region, men anser att utvecklingen bör ske på ett sätt som förenar bostadsförsörjningsmålen med en långsiktigt god och hälsosam boendemiljö.

Det råder en bred vetenskaplig samsyn om att buller påverkar människors hälsa negativt, bland annat genom sömnstörningar, stressreaktioner samt ökad risk för hjärt-kärlsjukdom och metabola sjukdomar. Region Stockholm bedömer att förslaget innebär ett visst avsteg från det etablerade vetenskapliga kunskapsläget avseende bullrets påverkan på människors hälsa. Mot bakgrund av aktuellt forskningsläge, inklusive det vetenskapliga underlag som Karolinska Institutet tagit fram inom ramen för utredningen, bedömer Region Stockholm att förslaget i sin nuvarande form innebär en risk för ett försämrat skydd av människors hälsa i bostadsmiljön. Förslaget kan försvåra möjligheten att uppnå miljömålet *En god bebyggd miljö* och kan bidra till att förstärka ojämlikheter i miljörelaterad folkhälsa. Det är därför angeläget att eventuella ändringar i trafikbullerförordningen följs upp och utvärderas ur ett folkhälsoperspektiv. Region Stockholm välkomnar fler studier och djupare kunskap om hur bostäder kan byggas i bullerutsatta lägen utan att riskera sämre hälsa.

Region Stockholm välkomnar Boverkets ambition att förenkla planprocessen och tydliggöra ansvarsfördelningen inom regelverket. Samtidigt bedöms vissa delar av förslaget innebära risker för skyddet av människors hälsa. Boverket lyfter i sin rapport att lättnader i trafikbullerförordningen riskerar att fler människor utsättas för buller. Utredningen innehåller dock ingen kvantifiering av hur många personer

som kan komma att exponeras för högre bullernivåer till följd av förslaget. Utan ett sådant underlag bedömer Region Stockholm att det är svårt att genomföra en tillräckligt underbyggd riskbedömning och proportionalitetsavvägning i förhållande till kraven i regeringsformen och Europakonventionen.

Region Stockholm anser att den föreslagna ändringen av 4 § i trafikbullerförordningen medför vissa risker för människors hälsa. Region Stockholm delar Boverkets analys att kravet på en ljuddämpad sida därför bör kvarstå men inte nödvändigtvis behöver regleras genom krav på att så mycket som hälften av bostadsrummen ska vara vända mot den ljuddämpade sidan. För att säkerställa en hälsosam boendemiljö bör det dock även fortsättningsvis ställas krav på att varje bostad ska ha tillgång till den ljuddämpande sidan eller annan likvärdig lösning, utan krav på en viss andel av bostadens rum. Det råder brist på större bostäder och Region Stockholm delar bedömningen att en sådan reglering kan ge byggherrar större flexibilitet i utformningen av bostäder och bidra till ett ökat utbud av större bostäder. Detta kan i sin tur förbättra förutsättningarna för fler hushåll att efterfråga bostäder som motsvarar deras behov. Region Stockholm har inga synpunkter på föreslagna ändringar av 3 §.

Region Stockholm instämmer i Boverkets bedömning att nuvarande reglering innebär att planlösningar i vissa fall bör hanteras i detaljplan, att ansvarsfördelningen mellan plan- och byggprocess är otydlig, och att tillämpningen i praktiken sannolikt brister, vilket kan få negativa konsekvenser för folkhälsan och leda till ökade kostnader för byggbranschen. Region Stockholm delar även Boverkets bedömning att nuvarande reglering delvis avviker från den avsedda regelstrukturen i plan- och bygglagstiftningen. Kravet på bostadsrummens orientering innebär i praktiken att frågor om lägenhetsutformning och inomhusmiljö behöver hanteras redan i detaljplaneskedet, trots att sådana frågor normalt regleras genom kraven i plan- och bygglagstiftningen och Boverkets byggregler. Detta kan medföra att exploatörer behöver ta fram relativt detaljerade underlag i ett tidigt skede av processen, vilket kan öka komplexiteten och de ekonomiska riskerna i planeringen. Region Stockholm bedömer att detta bidrar till att göra regelverket mer svåröverskådligt och att ansvarsfördelningen mellan detaljplanen och byggskedet blir mindre tydlig.

Mot denna bakgrund bedömer Region Stockholm att det finns skäl att förtydliga och utveckla regelverket så att det bättre överensstämmer med den ansvarsfördelning som följer av plan- och bygglagstiftningen. De identifierade bristerna talar dock främst för en översyn av regelverkets struktur och tillämpning, inte för en sänkt skyddsnivå. Slutsatsen bör därför vara att regelverket behöver förtydligas och omstruktureras, inte att skyddsnivån sänks. Ett förtydligat och mer ändamålsenligt regelverk kan

bidra till att uppfylla ambitionen om ett ökat bostadsbyggande samtidigt som skyddet för människors hälsa upprätthålls.

Region Stockholm ser positivt på att Boverket i sin rapport belyser att åtgärder mot buller vid källan sannolikt är mer samhällsekonomiskt fördelaktiga jämfört med att varje enskild byggnad ska anpassas för att motverka negativa hälsoeffekter. Region Stockholm välkomnar därför initiativ som syftar till att minska bullerexponeringen för att underlätta bostadsbyggande, snarare än att krav som syftar till att skydda människors hälsa lättas. Sammantaget bedömer Region Stockholm att den långsiktigt mest hållbara vägen framåt är att förena ett ökat bostadsbyggande med åtgärder som minskar bullerexponeringen. På så sätt kan förutsättningarna för en god och jämlik hälsa stärkas samtidigt som regionens behov av nya bostäder tillgodoses.

Ekonomiska konsekvenser
Boverket bedömer att förslaget kan påverka regionerna ekonomiskt genom ökade vårdkostnader kopplat till bullerrelaterad stress och ohälsa. Sådana effekter kan förstärkas över tid när fler hushåll exponeras för skadligt buller.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag
1. Boverkets rapport Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Beslutsexpediering
1. Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Godkänd av Emma Lennartsson, 2026-08-17